

בעניין:

בנימין נתניהו

באמצעות עוה"ד בעז בן צור, ישראל וולנרמן,
דקלה סירקיס, כרמל בן צור ואסנת גולדשמידט-שרייר
מרח' הארבעה 28, תל אביב
טל': 03-7155000; פקס': 03-7155001

וכן באמצעות עוה"ד עמית חדד, נועה מילשטיין,
אביחי יהוסף ויאיר לשם
מרח' ויצמן 2 (בית אמות), תל אביב
טל': 03-5333313; פקס': 03-5333314

המבקש;

- נ ג ד -

מדינת ישראל

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
רחוב מנחם בגין 154, תל אביב 6492107
טלפון: 073-3924600; פקס': 03-5163093

המאשימה;**בקשה למחיקת סעיפים מנספח א' לכתב האישום**

בית המשפט הנכבד יתבקש, בהתאם להוראות סעיפים 149(3) ו-149(10) לחוק סדר הדין הפלילי, התשמ"ב-1982 (להלן: **חוק סדר הדין הפלילי**), להורות על מחיקתם של הסעיפים הבאים מנספח א' לכתב האישום:

3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 61, 64, 66, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 111, 112, 113, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 160, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315.¹

¹ יצוין, כי רשימת זו כוללת את אירועי הסיקור שלמיטב הבדיקה, ראש הממשלה לא נחקר בעניינם ולא קיימת בחקירותיו אינדיקציה ברורה כי הוא נחקר באופן ספציפי ביחס אליהם.

כפי שיבואר להלן בבקשה זו, בעקבות תיקון כתב האישום על ידי המאשימה בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד, הגישה המאשימה לבית המשפט הנכבד כתב אישום מתוקן. עיקרו של התיקון בהוספת נספח א' לכתב האישום, אשר הוא-הוא, מהווה, לגישת המאשימה את "המתת", בלעדיו לא תיכון עבירת השוחד המיוחסת באישום הראשון.

והנה, לאחר שתוקן כתב האישום ונוסף נספח א', המונה 315 "אירועי סיקור", ולאחר בחינת נוספת של חומר הראיות במסגרת היערכות למתן מענה לאישום, התברר כי ראש הממשלה לא נשאל ולא נחקר על הרוב המכריע של אותם "אירועי סיקור". הדברים אמורים גם, ובפרט, ביחס לאותם כ-150 אירועי סיקור אשר לטענת המאשימה נעשו "במעורבותו של ראש הממשלה".

בסך הכל, למיטב הבדיקה, נחקר ראש הממשלה בעניין כ-15 מתוך 315 פריטי "מתת" המיוחסים לו. ובמילים אחרות, ראש הממשלה לא נחקר בעניין למעלה מ-90% (!) מנספח א' לכתב האישום.

הימנעותה של הרשות החוקרת מלעשות כן, כפי שעוד יפורט להלן, מהווה פגם יסודי בזכותו של ראש הממשלה כנאשם להליך הוגן, ומהווה ראייה ברורה נוספת לטענות שהועלו מטעמו במסגרת הבקשה בעניין הטענות המקדמיות, המצביעות על כך שהחקירה שנוהלה בעניינו היתה חקירה פסולה ופגומה מן היסוד. הדברים הגיעו עד כדי כך שהנאשם מס' 1 בתיק זה – לא נחקר, לא עומת ולא נשאל על חלק ניכר מאותם "אירועי סיקור" – הלוא זה "השוחד" הנטען – לרבות אותם אירועים לגביהם טוענת כיום המאשימה כי נעשו במעורבותו או בידעתו.

בנסיבות אלה, נוכח חומרתו של פגם זה ופגיעה יסודית בזכותו של הנאשם להליך הוגן, יתבקש בית המשפט הנכבד להורות על מחיקתם של סעיפים מנספח א' לכתב האישום שצוינו לעיל.

ואלה נימוקי הבקשה

א. הרקע להגשת הבקשה

1. ביום 11.11.2020 הוגשה מטעמו של המבקש בקשה לתיקון כתב האישום, וזאת בשל שורה של פגמים שנפלו בכתב האישום שהוגש על ידי המאשימה. אחד הפגמים העיקריים שעליו הצביע המבקש בבקשתו היה, כי כתב האישום אינו כולל פירוט מלא וממצה של "המתת" הנטענת בכתב האישום.
2. כך, התזה העולה מכתב האישום היא, כי "היענות" הנאשמים בני הזוג אלוביץ' לפניית מצד ראש הממשלה או בני משפחתו היתה "חריגה". ואולם, כתב האישום כפי שהוגש במקור נעדר – במפגיע – פירוט ממצה של המתת שניתנה לפי גישה (נפסדת) זו.
3. ונזכיר, כי ליבתו של כתב האישום המונח בפני בית המשפט הנכבד הוא בעבירת השוחד. עבירת לקיחת השוחד, היא העבירה המיוחסת למבקש, קבועה בסעיף 290 לחוק העונשין, התשל"ז-1997, וזו לשונה: "עובד הציבור הלוקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו [...]". מכאן שעל המאשימה להראות, כי נלקח שוחד, וכפועל יוצא וככל שהדברים נלמדים מחומר הראיות, לפרט מה בדיוק נלקח ומתי.
4. והנה, כתב האישום המקורי, שעיקרו עבירת השוחד, לא כלל פירוט של המתת שנטען שניתנה, כאשר כידוע, המתת היא היסוד הבסיסי ביותר לעבירה זו.
5. בהתאם, במסגרת הבקשה לתיקון כתב האישום שהוגשה מטעמו של המבקש, התבקש בית המשפט הנכבד להורות למאשימה להבהיר מי פנה, ביחס לאילו פניות נטען כי היתה "היענות חריגה", מתי בוצעו ומה כללה אותה "היענות". המבקש הדגיש בפני בית המשפט הנכבד, כי חובתה של המאשימה לפרט דברים אלה

- מתקיימת ביתר שאת בהתחשב בעניינו של האישום דנן, שהוא אמורפי ותקדימי מסוגו. אישום שכזה – במיוחד אישום שכזה – מחייב פירוט מלא ושלם.
6. המבקש גם עמד על כך שחובתה של המאשימה לפרט כנדרש את "המתת" היא חלק מזכותו, כנאשם, להליך הוגן – כמי שנדרש להתגונן מפני אישום. המבקש, כנאשם, זכאי לדעת במדויק מה מיוחס לו, ומה מרכיב את אותה "קופסה שחורה" בדמות "היענות חריגה לדרישות סיקור", והכל על מנת שיעלה בידו לסתור את המיוחס לו.
7. ביום 14.12.2020 ניתנה החלטת בית המשפט הנכבד בבקשה לתיקון הפגמים שנפלו בכתב האישום. במסגרת החלטה זו קבע בית המשפט הנכבד, כי – "בתיאור העובדות המהוות את העבירות באישום הראשון, חסרים לא מעט פרטים, כנטען על ידי ב"כ הנאשמים. פרטים אלה מהותיים ורלוונטיים להגנתם של הנאשמים" (סעיף 32 להחלטה).
8. בכל הנוגע לרכיב "המתת" קבע בית המשפט הנכבד, כי על המאשימה למסור פירוט של טובות ההנאה שעל פי הנטען ניתנו ונלקחו כשוחד; ופירוט הזמנים, ככל שהללו ידועים. בית המשפט קבע עוד כי אין מקום לביטויים כלליים כגון "בין היתר"; "לרבות"; "דרישות משמעותיות"; "גורמים מטעמו" וכיוצא באלה, אלא יש לערוך פירוט מדוקדק של הפרטים החסרים ביחס לרכיב המתת.
9. בית המשפט הנכבד, קיבל, אפוא, את עמדת המבקש, כי כתב האישום כפי שהוגש – באופן שנעדר פירוט מלא וממצה של רכיב המתת – לא יוכל לעמוד, והיעדרו של פירוט זה פוגע בהגנת הנאשמים.
10. בעקבות החלטה זו, הגישה המאשימה ביום 3.1.2021 כתב אישום מתוקן. לכתב האישום המתוקן צרפה המאשימה את נספח א', אשר כותרתו "אירועי סיקור", ובו פירטה 315 אירועי סיקור אותם קיבצה. בכתב האישום המתוקן גופו הפנתה המאשימה במספר מקומות לנספח א' לצורך פירוט רכיב "המתת". כך, למשל, בסעיף 27 לכתב האישום צוין, כי – "הדרישות של הנאשם נתניהו והדרישות שהעבירו בני משפחתו, בידיעתו, כמפורט בסעיף 23 לעיל, להתערבות בפרסומים באתר היו מגוונות וכללו את סוגי הדרישות הבאות, כמפורט בנספח א' לכתב האישום".
11. נספח א' לכתב האישום מהווה, אם כן, את "טובות ההנאה" שניתנו לראש הממשלה, כפי טענת המאשימה, בדמות "היענות חריגה" לפניית בעניין הסיקור, והכל בעד "פעולה הקשורה בתפקידו הציבורי". משמע, נספח א' מתיימר לפרט את רכיב "המתת", שאין בלתו בעבירת השוחד.
12. והנה מתברר, לאחר שהוגש כתב האישום המתוקן ולאחר בחינה של חומר הראיות על רקע "אירועי הסיקור" שפורטו בנספח א' לכתב האישום, כי ראש הממשלה לא נחקר על הרוב המכריע של אותם אירועי סיקור (למעלה מ-90%), שהם-הם המהווים לשיטת המשימה את "המתת".
13. לעובדה זו, הנלמדת בבירור מחקירותיו של ראש הממשלה, משמעות קרדינלית. משמעות הדברים היא, כי כתב האישום בתיק הוגש מבלי לחקור את המבקש ביחס לראיות מרכזיות מבחינתה של המאשימה, עליהן היא מבקשת להשתית את האישום כנגדו, ומבלי לאפשר לו להציג את גרסתו ביחס לאותם אירועי סיקור – "המתת".²

² בתשובה לכתב האישום עמדנו על מופרכות טענת המתת וזאת מתוך עיון בחומרי החקירה, שאינם קשורים בעימות ראש הממשלה עם פריטים אלה, בעניינם כלל לא נחקר.

14. כפי שיובהר עתה, פגם מהותי זה בהליך החקירה צריך להוביל, לכל הפחות, למחיקתם של כל אותם "אירועי סיקור" שהמבקש לא נחקר בעניינם מכתב האישום, וממילא לא ניתן להביא ראיות בנוגע לאותם אירועי סיקור שראש הממשלה לא נחקר בעניינם.

15. נעמוד עתה על המשמעות המשפטית של הפרת חובת הרשות החוקרת לחקור חשוד בנוגע לראיות ולטענות המרכזיות העומדות כנגדו ועל הפרת החובה לאפשר לחשוד להציג את גרסתו ביחס לאירועים נטענים, ודאי אלה המצויים בליבת החשדות ובליבת הראיות. לאחר מכן נפנה לבחינת יישום עקרונות אלה על נסיבות המקרה דנן.

ב. זכותו של חשוד בפלילים להציג את גרסתו במהלך החקירה – הזכות להליך הוגן

16. זכותו של חשוד להציג את גרסתו במסגרת חקירה פלילית שנפתחת כנגדו הוכרה בפסיקת בתי המשפט כחלק מהזכות להליך הוגן, ויש בה משום הגשמת תכליתה העיקרית של החקירה: בירור וגילוי האמת. כך נפסק, למשל, בעניין ת"פ (י-ם) 8633/12 **מדינת ישראל נ' טל**, פסקה 4 (28.7.2013):

החובה לחקור את החשוד במסגרת חקירת העבירה, היא אפוא נגזרת של זכותו להליך הוגן, ושל מטרת החקירה וההליך: בירור האמת. חקירה שאינה קשובה לטענותיו של החשוד ואינה מבררת אותן עלולה להחטיא מטרה זו. יתר על כן, חקירה שאינה מעמתת את החשוד עם החשדות כנגדו ומאפשרת לו להגיב להם, עלולה להיתפס בעיני החשוד ובעיני הציבור כחד צדדית. כזו, אשר תרה אחר ראיות לביסוסה של הרשעה ואינה בוחנת בצורה מלאה וחפצה את אפשרות החפות.

17. זאת ועוד; בהתאם לפסיקת בתי המשפט, על הרשות החוקרת חלה חובה לחקור את החשוד טרם הגשת כתב אישום נגדו. הפרת חובה זו, קרי הגשת כתב אישום ללא שנערך בירור מעמיק בדבר טענות החשוד, מהווה פגם מהותי היורד לשורש העניין. כך נפסק בע"פ (חי" 1584/04 **אלמרינ' נ' מדינת ישראל**, פסקה 13 (3.2.2005):

לכל חשוד קמה זכות שטענותיו ייחקרו כדבעי. זכות זו היא זכות חוקתית המהווה פועל יוצא של הזכות למשפט הוגן, שמטרתה להגן על כל אדם לרבות חשוד, מפני פגיעה בכבודו, בחירותו בקניינו, כמשמעותו בהוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הימנעות מביצוע פעולות חקירה ובמיוחד חקירת מעורבים ובדיקת גרסאותיהם מול ראיות אחרות, מהווה פגיעה בזכות הבסיסית למשפט הוגן ומערערת את אמינות גרסת המאשימה.

18. כן ראו את שנפסק בעניין תו"ב 44105-04-12 **ועדה מקומית לתכנון ובניה נ' נאסר** (12.6.2014) בעניין חובתה של הרשות החוקרת לחקור את החשוד ולגבות את גרסתו ביחס לחשדות המופנים אליו:

לרשות החוקרת עומדת הזכות והחובה לחקור את החשוד ולגבות את גרסתו לחשדות המופנים כלפיו [...] הגשת כתב אישום נגד אדם היא פעולה פוגענית ביותר [...] מכאן שעל הרשות החוקרת לברר עם החשוד את גרסתו, שמא יש בפיו הסבר ראוי שבכוחו למנוע את הגשת כתב האישום נגדו, או למצער למתנו. מסקנה זו הנה נגזרת של חובתה של רשות מנהלית לקבל החלטה תוך בחינת כל העובדות הרלוונטיות וברי כי גרסתו של החשוד היא עובדה רלוונטית [...] חובה זו משתלבת גם עם חובתה של הרשות החוקרת לקיים חקירה ראויה ומקיפה, ובכלל זה לאתר ראיות התומכות בגרסת החשוד. אם לא תגבה היא את גרסתו, הכיצד תוכל לקיים חובה זו?

19. גם בעניין תו"ב 33830-08-18 **עיריית בית שאן נ' רווח** (30.4.2020), נפסק כי הגשת כתב אישום כנגד אדם, מבלי לאפשר לו להשמיע את גרסתו, מהווה פגיעה חמורה בזכויותיו, כך:

על חשיבות הליך החקירה וההזדמנות ליתן לחשוד למסור את גרסתו טרם הגשת כתב אישום בעניינו, עמדה הפסיקה לא אחת תוך שנקבע כי הגשת כתב אישום הינה פעולה פוגענית, זאת נוכח המשמעות הכבדה של העמדת אדם לדין פלילי, ומשום כך מתעצמת זכותו של החשוד להשמיע את גרסתו טרם הפגיעה שמחוללת בו הגשת כתב האישום (בין אם היא מוצדקת ובין אם לאו).

20. כן ראו את שנפסק בענין ת"א 3647-03-14 עידה נ' מדינת ישראל (7.9.2016). בפרשה זו עמד בית המשפט על החובה של הרשות החוקרת ליתן לחשוד הזדמנות למסור את גרסתו ביחס למיוחס לו. באותו מקרה אף הורה בית המשפט על ביטול כתב האישום מטעמי הגנה מן המצדק, משלא מולאה חובה זו:

מושכלות יסוד, בשיטת משפטנו כי לכל חשוד הזכות למסור גרסתו עובר להגשת כתב אישום כנגדו, ובהעדר מתן אפשרות שכזו יוצר פגם בהליך. כיום קיים קו אחיד בפסיקה בדין הפלילי כי כתב אישום שהוגש בכל עבירה שאיננה ברירת משפט או ברירת קנס, מבלי שניתנה לחשוד האפשרות למסור את גרסתו עובר להגשת כתב אישום – יוצר פגם בהליך.

21. בחינת פסיקת בתי המשפט, אשר עמדה על המשמעות הנוגעת להגשת כתב הגשת כתב אישום נגד חשוד מבלי שנחקר כמתחייב ביחס לחשדות נגדו, ומבלי שהתאפשר לו למסור את גרסתו ביחס לאירועים המיוחסים לו, מעלה כי בתי המשפט קיבלו בקשות לביטול כתב אישום, וזאת מחמת טענת הגנה מן הצדק ונוכח הפגיעה בזכותו של נאשם להליך הוגן (ראו, למשל, רע"ס (י-ם) 68844-12-15 מדינת ישראל נ' שויש (23.4.2018); ת"ב 45938-09-15 ועדה מקומית לתכנון חדרה נ' קרול (20.8.2017); ת"פ 5565/14 מדינת ישראל נ' סולימאן (19.7.2015)).

22. יצוין, כי רק באחרונה עמד בית המשפט העליון על כך, כי על מנת לקיים הליך הוגן נגד נאשם, חובה לחקור אותו תחת אזהרה טרם הגשת כתב אישום נגדו (ראו דנג"ץ 7491/19 נאור נ' חמדאן, פסקה 2 לפסק דינו של כב' השופט הנדל (12.11.2020)).

23. ודוקו; גם במקרים בהם לא הורו בתי המשפט על ביטול כתב האישום בשל אי חקירת חשוד בעניין החשדות התלויים ועומדים נגדו ואי מתן ההזדמנות לחשוד להציג את גרסתו ביחס לראיות שאספה הרשות החוקרת, הובהר, כי לא מדובר פגם שולי או זניח, אלא בפגם ממשי. כך, נפסק, למשל, בעניין ת"א 1903/14 מדינת ישראל נ' סיונוב (1.5.2016):

חרף הדגשים השונים שניתנו בפסיקה, קיים קו אחיד לפיו אין להורות, באופן אוטומטי או קטיגורי, על ביטול כתב האישום כל אימת שנאשם לא נחקר בגין העבירות נשוא כתב האישום. מאידך, ניתוח הפסיקה מלמד כי היא אחידה בעניין ההתייחסות הבסיסית לאי חקירת נאשם, נקבע שוב ושוב שאין מדובר בפגם שולי או זניח, אלא פגם ממשי או משמעותי [...] לשיטתי, וכחלק מהליך החקירה, יש לעולם להטות אוזן לחשוד, לשמוע גרסתו, לתעד אותה, לחקור ולדרוש בה, ורק לאחר מכן לגבש עמדה באשר להעמדתו לדין. שאם לא כן, תימצא ההחלטה בדבר העמדה לדין פגומה מיסודה.

24. יצוין, כי בעקבות מדיניות פסולה של הגשת כתבי אישום בתחום התכנון והבניה ללא שקדמה לכך חקירה של הנאשם במיוחס לו, ובעקבות פסיקה של בתי המשפט אשר קבעה כי יש להורות על ביטול כתבי אישום שהוגשו ללא חקירתם של נאשמים בעבירות שיוחסו להם מחמת פגיעה בזכותם להליך הוגן, פרסמה פרקליטות המדינה (המחלקה לאכיפת דיני מקרקעין) הנחיה לתובעים בנושא, ובה נקבעו ההוראות הבאות: "אני מבקש ומוזכיר את הנחייתנו רבת השנים לפיה עובר להגשת כתב אישום יש לבצע חקירה בכל מקרה של חשוד לביצוע עבירה לפי חוק התכנון והבניה, במסגרתה יוזמן החשוד לחקירה ולמסירת גרסה".

ואם כך מצאה פרקליטות המדינה להורות לתובעיה ביחס לעבירות תכנון ובניה, הדברים אמורים ביתר שאת ביחס לחשודים המיוחסות להם עבירות חמורות יותר כעבירת השוחד.

25. נעבור עתה לבחינת הפגמים שנפלו בחקירותיו של ראש הממשלה ועל משמעותם של פגמים אלה.

ג. ראש הממשלה לא נחקר על אירועי סיקור לגביהם טוענת המאשימה ל"מעורבות" ו"מודעות" מצדו ל"דרישות הסיקור"

26. כאמור, בעקבות החלטת בית המשפט הנכבד המורה למאשימה לתקן את כתב האישום, הגישה המאשימה כתב אישום מתוקן, אליו צירפה נספח, המתיימר ליתן את הפירוט הנדרש בכל הנוגע לרכיב המתת.

27. בפועל, ולכך נדרש במסגרת אחרת, גם הפירוט שניתן בנספח א' לכתב האישום אינו מציית להחלטת בית המשפט ונעדר רכיבים מהותיים ביותר שאמורים לייסד, לשיטת המאשימה, את רכיבת המתת. אף הפעם עשתה המאשימה שימוש בביטויים חסרי פשר, שאין בהם כדי להבהיר מכוח מה מיוחסת לראש הממשלה מעורבות נטענת או ידיעה על הפניות הנטענות ועל "ההיענות החריגה" לאותן פניות.

28. מכל מקום ולעניינה של בקשה זו, נספח א' לכתב האישום מונה 315 "אירועי סיקור". מתוך אותם 315 "אירועי סיקור" מבקשת המאשימה לייחס למבקש "מעורבות בדרישה" בכ-150 "אירועי סיקור". משמע, ביחס לאותם כ-150 אירועים אלה עמדת המאשימה היא, כי המבקש היה מעורב בפניות שנעשו, ומשכך מצאה המאשימה לנכון לציין בכל אותם כ-150 פריטים המופיעים בנספח א' כי ראש הממשלה היה "מעורב" בעניין.

29. בצד זאת, מייחסת המאשימה למבקש, כך פי כתב האישום, מודעות "בהיקף ניכר" לפניות שבוצעו מוטעם בני משפחתו.

30. המאשימה מבחינה אפוא בין כ-150 פניות, כמחצית מכלל אירועי הסיקור, שלגביהן מיוחסת לראש הממשלה "מעורבות"; לבין יתר האירועים שלגביהם מיוחסת לראש הממשלה "מודעות".

31. בין אם כך ובין אם כך, זהו עניין פשוט; הטענה היא כי ראש הממשלה "נגע בעניין" או היה "מודע" לעניין. טענה זו היא טענה עובדתית, המחייבת בירור ואפשרות ליתן מענה. כך, הן בכל האמור בזכותו של הנאשם להליך הוגן, הן – ולא פחות חשוב מכך – כדי להגיע לחקר האמת, ככל שזו אכן תכליתה של החקירה. שהרי, לעולם אפשר כי תשובות הנחקר יניחו את הדעת ויספקו הסבר השולל חשד ואשמה. כזאת לא נעשה על ידי החוקרים.

32. למעשה, גם אם נמקד את המבט רק לאותן כ-150 פניות סיקור לגביהן מתיימרת המאשימה לטעון כי למבקש הייתה מעורבות בעניין, עיון בחקירותיו יעלה כי ראש הממשלה נחקר בסך הכל ביחס לכ-15 אירועים בלבד.

33. משמעות הדברים היא, כי ראש הממשלה לא נחקר בעניין המרבית המוחלטת שלגביהם מיוחסת לו מודעות, לא כל שכן מעורבות. כך, במהלך חקירותיו של ראש הממשלה הציגו בפניו החוקרים אירועי סיקור ספורים שהמאשימה מתיימרת כיום לטעון כי ראש הממשלה היה מעורב בהם. וכפועל יוצא, לא התאפשר לראש הממשלה למסור גרסתו בעניין אותם אירועים המיוחסים לו עתה.

34. ואם כך הם פני הדברים, מתחייב היה לכל הפחות כי לאורך חקירותיו יציגו החוקרים לראש הממשלה את אותן פניות קונקרטיות לגביהן, לטענת החוקרים, קיימת מעורבות מצדו "בדרישות הסיקור", וזאת על מנת לאפשר לו להציג את גרסתו בעניין.

35. אין מדובר בפגם של מה בכך, אלא בפגם משמעותי וממשי. כפי שהוצג לעיל, פסיקת בתי המשפט בסוגיה זו ברורה ביותר: לחשוד קיימת זכות למסור את גרסתו ביחס למיוחס לו, ואי מתן אפשרות כאמור יוצרת פגם ממשי בהליך. בחלקם של המקרים פגם כזה עשוי אף להוביל לביטול כתב האישום בשל קבלת טענת הגנה מן הצדק.

ד. על משמעותו של הפגם בענייננו והפגיעה בזכותו של ראש הממשלה להליך הוגן

36. בענייננו, פגם מהותי זה מצטרף לשורת פגמים חמורים שנפלו בהליך כנגד המבקש, שעליהם עמדנו בבקשה בעניין הטענות המקדמיות.

37. בכל האמור ביחס לאופן שבו נוהלה החקירה נאמר כך: בבקשה בעניין הטענות המקדמיות הובהר, כי חומרי החקירה שנאספו בתיק זה, הודעות שנגבו, מהלכי חקירה שבוצעו – כל אלה מעידים על ניהולה של חקירה מגמתית ומוטה, שנוהלה עם מטרה ומסקנה שסומנו מראש. חקירה מעין זו עומדת בסתירה חזיתית לתכליתה העיקרית של חקירה משטרתית – גילוי האמת.

38. עוד הובהר, באמצעות דוגמאות קונקרטיות העולות מתוך חומרי החקירה עצמם, כי בחינת פעולות חקירה שבוצעו – אל מול אלה שלא בוצעו; בחינת השאלות שהופנו לנחקרים ושילת גרסאות בתשובותיהם – אל מול הימנעות מכוונת מבדיקת כיווני חקירה שעלו בחקירותיהם של אותם נחקרים; הימנעות מזימון עדים רלוונטיים נוספים, כמו גם הימנעות מאיסוף חומרי ראיות הנוגעים לליבת הטענות שנחקרו – כל אלה מעידים, העד היטב, כי ההליך החקירתי שהתנהל בתיקיו של ראש הממשלה היה פגום מן היסוד.

39. ניכר, מתוך אופן ניהול החקירה, כפי שהדברים ניבטים מחומרי החקירה שנאספו (כמו גם כאלה שלא נאספו, שאלות שלא נשאלו וכיווני חקירה שלא נבדקו), כי מקום בו כיוון החקירה עשוי היה להוביל למסקנות שונות מאלה עמן הגיעו החוקרים בתחילתה של החקירה – נמנעו החוקרים, ובמפגיע, מלמצות כיווני חקירה אלה.

40. והנה, בעקבות תיקון כתב האישום ופירוט אירועי הסיקור המופיעים בנספח א' לכתב האישום, מתברר כי המאשימה ליקטה חומרים, אשר לשיטתה מגבשים ראיות ביחס ל-315 "אירועי סיקור". בפועל, כפי שהראה המבקש בתשובתו לאישום (אשר מוגשת כדי לייעל את ההליך ומבלי לגרוע מטענתו כי יש מקום למחיקת הפריטים הנזכרים ברישה לבקשה זו), "אירועי סיקור" אלו הם ברובם שגרה מובהקת של עבודת דוברות, הכוללת הפצת הודעות לעיתונות, פניות שעיקרן בקשה להוסיף תגובה לפרסומים וכן הלאה.

41. מכל מקום, זוה עניינה של בקשה זו – לאי חקירת ראש הממשלה השלכה על האישום עצמו, בפרט בהתחשב בתיזת המאשימה ובאופן החריג שבו היא מנסה לייחס לראש הממשלה את עבירת השוחד במקרה דנן.

42. כיום המאשימה, טוענת כי לראש הממשלה היתה מעורבות בכ-150 אירועים. לגבי היתרה, נטען ל"מודעות".

43. אלא, **שמתברר כי ראש הממשלה לא נחקר על מרביתם של אירועים אלה.**

44. למען יהיו הדברים ברורים, נבהיר כי למיטב הבדיקה ראש הממשלה לא נחקר ביחס לעיקר הפריטים שבנספח לכתב האישום, כפי שפורטו בפתיח לבקשה זו.

45. ענייננו, כידוע, ברכיב מהותי בעבירה המיוחסת לראש הממשלה – רכיב "המתת", אשר לעמדת המאשימה התגבש ב"היענות חריגה" לאירועי הסיקור. ללא מתת, אין עבירת שוחד. כך – קל, פשוט וברור.

46. ואם כך הם הדברים, ואם אלה הן הטענות – מחויבת היתה הרשות החוקרת (שעניינה אמור להיות אחד ויחיד: גילוי האמת) לחקור את ראש הממשלה ביחס לכל, ולמצער מרביתם של אותם אירועים שמגבשים, לשיטת המאשימה, את רכיב המתת, ובפרט אירועים אשר המאשימה טוענת כיום כי ראש הממשלה היה מודע להם או מעורב בהם – דבר שלא נעשה.

47. אלא שמעבר לאירועי סיקור ספורים שהוצגו לראש הממשלה – נמנעו החוקרים מלעמת את ראש הממשלה עם לב ליבן של הראיות שנאספו בעניין הסיקור, ולבקש את גרסתו ביחס לאותם אירועים עליהם מושתת רכיב ה"מתת" בכתב האישום. כאמור, מתוך האופן שבו נוהלו חקירותיו של ראש הממשלה ניכר, כי החוקרים הגיעו לחקירה עם מסקנות, ואלה היו גם המסקנות עימן סיימו את החקירה. לחוקרים לא היה עניין לברר עם ראש הממשלה את עמדתו וגרסתו ביחס לחלק מהותי מהאישום, הוא כאמור רכיב המתת.

48. משעה שקיימת טענה, כי ראש הממשלה היה מעורב בדבר מה או מודע לדבר מה, האם לא מחויב כי יוצגו לראש הממשלה בחקירותיו אותם אירועים שהמאשימה טוענת כי הוא היה מעורב בהם או מודע להם? התשובה לכך היא, כמובן, בחיוב, אלא אם החוקרים אינם מבקשים לשמוע את גרסתו של ראש הממשלה ביחס לאותן טענות וראיות שהן המהוות, לשיטת המאשימה, את רכיב המתת.

49. ודוק; דווקא מתוך תשובות שכן ניתנו על ידי ראש הממשלה במהלך חקירותיו ביחס לחלק מהאירועים שהוצגו לו, נראה כי לו היו מוצגים בפניו הדברים, ולמצער מרביתם, תשובותיו והתייחסותו היו, לכל הפחות, מצדיקות ביצוע פעולות חקירה מצד החוקרים על מנת להגיע לחקר האמת, שהרי זו תכליתה של חקירה משטרית.

50. כך, נלמד מחקירותיו של ראש הממשלה כי ביחס לחלק מהמקרים הבודדים בהם הוצגו בפניו אירועי סיקור, הוא הבהיר לחוקרים שפניה לאלוביץ' בנושא לא היתה חריגה ונעשתה במקביל גם לגופי תקשורת נוספים. ראש הממשלה הבהיר לחוקרים, כי בניגוד לנטען הוא לא היה מעורב בפניה נטענת. ראש הממשלה הבהיר לחוקרים, כי מדובר בפניה שנעשות באמצעות דוברים, במהלך שגרתי לחלוטין. ראש הממשלה הבהיר לחוקרים, כי הניסיון לקשור אירוע סיקור מסוים לפעולה רגולטורית הוא חסר יסוד. ועוד ועוד.

51. ואם כך עשה ראש הממשלה ביחס לאירועי סיקור בודדים, ודאי שהיו מקום וחובה לחוקרו על כל או למצער על מרבית האירועים הנטענים, ולאפשר לו למסור לחוקרים את גרסתו ביחס לאותם אירועים. אלא שהחוקרים לא ביקשו לקבל הסברים וגרסאות, ולכן גם לא הציגו לראש הממשלה את אירועי הסיקור הנטענים, בכלל, ואת מרבית אירועי סיקור שמיוחסת לו מעורבות בהם.

52. למותר לציין, כי המועד הנכון לשמוע גרסה בדבר טענות לחשד לפלילים אינו המועד שבו עולה הנאשם על דוכן העדים. הליך סדור ראשיתו בחקירה, אשר עושה כל מאמץ להתחקות אחר האמת, ורק לאחר מכן – וככל שלא הופג החשד – בהגשת כתב אישום.

53. נוסף ונציין כי מחומרי החקירה עולה, כי בשלב שבו נחקר ראש הממשלה (והדברים אמורים בפרט במועד שבו נערכו שתי חקירותיו האחרונות), כבר נאספו בידי החוקרים אותן ראיות הנוגעות לאירועי הסיקור המופיעים בנספח א' לכתב האישום. גם מטעם זה הייתה חובה על החוקרים לעמת את ראש הממשלה בחקירות אלה עם אירועי הסיקור הנטענים ועם הטענה שהוא היה מודע להם ומעורב בהם, ולבקש את התייחסותו והסבריו לעניין.

54. ונזכיר שוב, באשר לאישום עצמו: בעבירת שוחד – המתת היא ליבת האישום. היא המעשה האסור. אין תקומה לעבירת שוחד שעה שלא התקבל "מתת". זהו יסוד מרכזי – והכרחי – בגיבושה של עבירה זו.

55. יותר מכך, מתשובת המאשימה לבקשה בעניין הטענות המקדמיות (סעיף 119 לתגובה בעניין הטענות המקדמיות) עולה, כי למעשה אין בין הצדדים מחלוקת, כי שיח בין נבחר ציבור לבין תקשורת הוא לגיטימי לחלוטין, לרבות פניות לסיקור תקשורתי של נבחר ציבור לאמצעי תקשורת על מנת לשפר את אופן הסיקור (ואיך אפשר שתהא מחלוקת בנקודה בסיסית זו?). כך, נטען על ידי המאשימה כי – "עצם קיומו של שיח מעין זה אינו פסול, ובקשתו של נבחר ציבור מגוף תקשורת – לשפר את אופן סיקורו או להגביר את החשיפה של הפעילות הציבורית – היא לגיטימית לחלוטין". עוד מציינת המאשימה, כי – "אין פסול בעצם פנייתו של בעל אינטרס כלכלי לנבחר ציבור בבקשה כי זה יפעל לקדם את האינטרסים שלו במסגרת תפקידו הציבוריים"; וכך – "לא כל פניה של נבחר ציבור לגוף תקשורת ולא כל פנייה של גוף תקשורת לנבחר ציבור תבסס חשד סביר לביצוע עבירה". אלה דברים נכונים ואף בנאליים.
56. והנה, דווקא מתוך ההסכמה שפניות של נבחר ציבור לכלי תקשורת בעניין סיקור תקשורתי – הן לגיטימיות – צומחת החובה לפרט את פניות הסיקור, כך שנאשם יידע אילו פניות סיקור המיוחסות לו הן לגיטימיות ואלה פניות סיקור הן חלק ממעשה העבירה לשיטת המאשימה.
57. מכאן צומחת החובה להציג בפני ראש הממשלה בחקירותיו את אותן פניות בענייני סיקור, ולאפשר לו להתייחס אליהן, תוך מתן הסברים שיצביעו על כך שבניגוד לטענות המועלות נגדו – פניות סיקור נטענות – הן לגיטימיות (כפי שהמאשימה עצמה מסכימה שכך ייתכן). כך מקל וחומר שעה שהנחקר הוא ראש הממשלה, פוליטיקאי ותיק ורב ניסיון בהתנהלות מול התקשורת, אשר יש בכוחו כדי להעיר את עיני החוקרים ביחס למקובלות בתחום זה (עניין שגם הוא נפקד מהליך זה).
58. זאת ועוד; משעה שפניות בענייני סיקור וההיענות אליהן אינן פסולות בהכרח מיסודן, והמתת הנטענת התגבשה, לשיטת המאשימה, בהיענות "חריגה" – הרי מובן שהמאשימה עצמה נדרשת לצבר של אירועי סיקור כדי לטעון לקיומו של רכיב המתת.
59. משעה שזו התזה שהמאשימה מנסה לייסד, שומה היה על החוקרים להציג בפני ראש הממשלה את אותם רכיבים אשר מרכיבים את אותה "צבירה". והלא, ברור כי אותן כ-15 פניות שהוצגו לראש הממשלה בחקירותיו אינן מייצרות – ואין הן יכולות לייצר – את הצבירה הנדרשת גם לשיטת המאשימה, שהרי היא טרחה ופירטה 315 "אירועי סיקור".
60. לכך יש להוסיף, כי משעה שבנספח א' לכתב האישום לא הפרידה המאשימה בין המיוחס למבקש לבין המיוחס לנאשמים אחרים – הרי שגם בעניין "השיח הפנימי" ב"וואלה" היה על החוקרים לברר את הדברים עם המבקש. הכלל הוא פשוט: לגבי כל שמיוחס לאדם – מן הדין ומן הראוי שתינתן לו האפשרות למסור גרסה.
61. לפיכך, אם על כך בחרה המאשימה לייסד את האישום הנטען כלפי ראש הממשלה, חובה היה עליה להציג לו עניין זה בחקירותיו. גם אם תמצה לומר, כי בנסיבות העניין לא נדרש היה להציג לראש הממשלה במהלך חקירותיו כל אחד ואחד מאותם אירועי סיקור, ודאי שלא ניתן היה להסתפק בהצגה של **מיעוט שבמיעוט** של אירועי הסיקור, לגביהם נטענה טענה למעורבותו של ראש הממשלה, ולהגיש כתב אישום העוסק ב"אירועי סיקור" נטענים שכלל לא התאפשר לראש הממשלה להתייחס אליהם בחקירותיו.
62. וגם זאת יש להבהיר: החוקרים הם "אדוני החקירה". הם שקובעים מה נשאל בה ובמה היא תעסוק. החוקרים חקרו את ראש הממשלה ארבע פעמים, חקירות ארוכות, לאחר שעיקרי חומר הראיות כבר היו בפניהם. חקירותיו של ראש הממשלה ביחס ל"תיק 4000" עסקו בנושאים שונים ומגוונים, לרבות כאלה אשר "נזנחו" בכתב האישום. משום מה, והגם שהדבר היה בידי החוקרים – הם בחרו (בחירה מושכלת, שהם האחראיים הבלעדיים לה) להימנע, כמעט כליל, מעשיית הדבר הבסיסי ביותר: מתן אפשרות מינימאלית לראש הממשלה,

שהוא אמנם ראש ממשלה אך בחדר חקירות הוא נחקר, הזכאי כמובן לכל אותן זכויות שכל נחקר אחר זכאי להן – להשיב לטענות נגדו ולסתור את החשדות בעניינו.

63. סיכומה של הנקודה: המאשימה, אשר מתיימרת לבסס על אירועים אלה את מודעתו של ראש הממשלה ואת מעורבותו, כלל לא טרחה להציג בפניו את המרבית המכריעה של הדברים במהלך חקירותיו. באופן האמור נמנעה מראש הממשלה ההזדמנות להתגונן ולשלול את התזה של המאשימה. הדברים אמורים ביתר שאת שעה שמתוך חומרי החקירה (לרבות עדויות של עדים מרכזיים) עולה כי במקרים רבים, ראש הממשלה כלל לא היה מודע לפנייות שנעשו (וממילא, מדובר בפניות שגרתיות לאמצעי תקשורת).

64. כזאת הדין אינו מתיר.

ד. סוף דבר

65. בהתחשב בכל האמור לעיל ונוכח חומרתו של הפגם והפער הניכר בין אירועי הסיקור המופיעים בנספח א' לכתב האישום, לבין אלה שראש הממשלה נחקר בעניינם; בשים לב לעובדה, כי מדובר ברכיב מרכזי בעבירת השוחד, הוא רכיב המתת; ומשעה שחוקריו של ראש הממשלה לא טרחו לעמת אותו עם ראיות מרכזיות בסוגיה זו – מתבקש בית המשפט הנכבד להורות, כי יש למחוק מנספח א' לכתב האישום את כל אותם פריטים אשר ראש הממשלה לא נחקר בעניינם.

66. המדובר בפריטים הבאים: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 59, 60, 61, 64, 66, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 109, 111, 112, 113, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 156, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315.

דקלה סירקיס, עו"ד

ישראל וולנרמן, עו"ד

בעז בן צור, עו"ד

אסנת גולדשמידט-שריר, עו"ד

כרמל בן צור, עו"ד

ממשרד בן צור ושות', עורכי דין

אייר לשם, עו"ד

אביחי יהוסף, עו"ד

נועה מילשטיין, עו"ד

עמית חדד, עו"ד

ממשרד חדד, רוט ושות', עורכי דין